

מדינת ישראל
משרד המשפטים

לשכת היועצת המשפטית לממשלה

ירושלים, ט"ו סיוון תשפ"ו
31 מאי 2026

מס' מסמך: 004-99-2026-012616
(בתשובה נא לציין מספרנו)

לכבוד
משתתפי הדיון

הנדון: יישום פסק הדין בעניין גיוס בני הישיבות (בג"ץ 5819/24) - היבטי מס

ביום 25.5.26 התקיים דיון שלישי בנושא שבנדון בראשות היועצת המשפטית לממשלה, ובהשתתפות מנהל רשות המיסים, ראש רשות התאגידים, המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-חוקתי), היועץ המשפטי למשרד האוצר, היועץ המשפטי לרשות המיסים, וגורמי מקצוע ומשפט נוספים ממשרדי האוצר, המשפטים, ומרשות המיסים.

הדיון נערך בהמשך לדיונים קודמים שעסקו בגיבוש עמדת המדינה בבג"ץ 25-07-27430, בעניין בתחולת סעיף 46 לפקודת מס הכנסה (להלן: **סעיף 46**), על תרומות למוסדות תורניים בהם לומדים חייבי גיוס שלא הסדירו את מעמדם מול רשויות הצבא, לצורך הגשת תגובה מטעם המדינה לעתירה, ולקראת דיון בעתירה הקבוע ליום 13.7.26 בפני בית המשפט העליון.

בעקבות הדיון הקודם, התקבלה על ידי היועצת המשפטית לממשלה ההכרעה המשפטית בעניין לפיה, על יסוד פסיקות בג"ץ והעמדות המקצועיות שהוצגו בדיונים, בהתאם לדין ולפסיקה לא ניתן לממן באופן עקיף את פעילותם של מוסדות תורניים בהם לומדים תלמידים חבי גיוס המשתמטים משירות צבאי, שלא הסדירו את מעמדם מול רשויות הצבא, באמצעות הענקת זיכוי מס לפי סעיף 46 לפקודה.¹

בהמשך לכך, הדיון מיום 25.5.26 עסק בהיבטים היישומיים השונים הכרוכים בהחלת ההכרעה המשפטית האמורה.

יוצגו להלן עיקרי הדיון, וההחלטות שהתקבלו במסגרתו, על יסוד עמדות גורמי המקצוע והמשפט;

1. **התרעה על שינוי מדיניות רשות המיסים בדבר הזכאות להטבה לפי סעיף 46**

על מנת להודיע לציבור מבעוד מועד על כך שלא תינתן עוד הטבה לפי סעיף 46 כמפורט לעיל, תפרסם רשות המיסים בטווח הזמן המייד הודעה על כך, לכלל הציבור. בהמשך לשיח עם **רשות המיסים**, הודעה זו תפורסם **עד ליום 7.6.26**. זאת, לאחר תיאום נוסח ההודעה לציבור עם נציגי משרד האוצר והמשפטים. עד למועד זה, ייקבע גם מועד התחולה של שינוי המדיניות ביחס לעמותות המחזיקות באישור קיים.

¹ ראו סיכום הדיון מיום 23.4.26 בעניין זה.

הודעה זו תאפשר לכל הנוגעים בדבר תקופת היערכות, ותכלול פירוט אודות השינוי; פרטים אודות התצהירים והמסמכים אותם נדרשים המוסדות התורניים להמציא לרשות המיסים, לרבות פרטי הזהות של הלומדים במוסד התורני, על מנת שתוכר זכאותם להטבה לפי סעיף 46 והמועדים להגשתם; וכן תכלול עדכון בדבר מועד תחילת יישום ההנחיה בדבר התניית קבלת ההטבה מכוח סעיף 46, בהסדרת מעמדם של הלומדים במוסד התורני על ידי רשות המיסים כאמור.

2. **איתור המוסדות התורניים בהם לומדים חבי גיוס שלא תוכר זכאותם להטבה לפי סעיף 46**
ראש רשות התאגידים (האחראית גם על יחידת רשם העמותות) הציגה את הנתונים הקיימים בידי רשות התאגידים על אודות עמותות אשר הוכרה זכאותן להטבה לפי סעיף 46, ואשר מקיימות פעילות של כולל או ישיבה תורנית.

לצד רשימה זו, הועברה לידי רשות המיסים ממשרד החינוך, רשימת מוסדות תורניים אשר נשללה התמיכה בהם בגין תלמידיהם חבי הגיוס, כתוצאה מצו הביניים ופסק הדין שניתן בבג"ץ 6198/23 בעניין זה.

מסד נתונים משולב זה יאפשר לרשות המיסים לזהות, במידה רבה, את המוסדות התורניים הרלוונטיים המחזיקים באישור לפי סעיף 46 לפקודה. מוסדות תורניים המבקשים אישור חדש או מבקשים חידוש אישור לפי סעיף 46 לפקודה, ידרשו לצרף לבקשתם את המסמכים המפורטים בסעיף 3 שלהלן, על מנת לוודא כי הלומדים בהם הסדירו את מעמדם מול רשויות הצבא.

3. **הליך בחינת זכאותן של העמותות להטבה לפי סעיף 46**
הליך בחינת זכאות העמותות הרלוונטיות ייעשה על פי החלוקה הבאה:
(1) עמותות המגישות בקשה חדשה להכרה בזכאותן לפי סעיף 46 או בקשה לחידוש הזכאות
כחלק מטופס הגשת הבקשות (להכרה או לחידוש הזכאות) באתר רשות המיסים, תצטרך כל עמותה הרשומה בישראל להצהיר האם היא מוסד אשר לומדים בו לימודים תורניים או מוסד אשר הכנסותיו או חלק מהן מועברות לתמיכה בלומדי לימודים תורניים. ככל שהמענה לאחת משאלות אלה יהיה חיובי, בנוסף לטפסים הנדרשים כיום כתנאי לבחינת הבקשה, העמותה תצטרף את המסמכים הבאים:
א. תצהיר חתום ומאומת שיינתן על ידי ראש המוסד התורני לפיו הלומדים במוסד התורני הסדירו את מעמדם מול רשויות הצבא. בתוך כך, יש להצהיר כי סופקו על ידי התלמידים הטפסים הרלוונטיים מצה"ל המעידים על הסדרת מעמד מול רשויות צה"ל, או על שירות צבאי, ואלה נבחנו באופן פרטני על ידי ראש הישיבה או נציגו.
נוסח התצהיר שיידרש על ידי רשות המיסים יתואם עם נציגי אגף תקציבים במשרד האוצר ונציגי משרד המשפטים.
ב. פרטי התלמידים, לרבות מספרי תעודות הזהות שלהם.

רשות המיסים תאמת את המידע שהועבר, לרבות באמצעות בחינת הנתונים שהועברו בדבר התלמידים במוסדות החינוכיים אל מול נתוני צה"ל בדבר חבי גיוס שלא הסדירו מעמדם מול רשויות הצבא.

(2) עמותות המחזיקות באישור זכאות לפי סעיף 46

רשות המיסים תפנה אל העמותות המחזיקות באישור זכאות לפי סעיף 46, בהתאם למסד הנתונים שהוזכר לעיל (כלומר, מוסדות תורניים שנסללה תמיכת המדינה בהם בגין חבי גיוס הלומדים בהם, וכן הרשימה שתועבר מרשות התאגידים) ותודיע להן על הצורך בהגשת המסמכים האמורים בסעיף 13(1) כתנאי להמשך זכאותן.

הפנייה תיעשה לא יאוחר מיום 1.7.26. על מנת לאפשר למוסדות אלה להיערך להגשת המסמכים הדרושים, תינתן מעין תקופת מעבר שאורכה ייקבע, כאמור לעיל, עד ליום 7.6.26.

על כן, התורמים למוסדות אלה יוכלו לקבל זיכוי ממס על תרומותיהם (המהוות למעשה את אירוע המס) בגין תרומות שנעשו וייעשו עד למועד זה.

הגשת המסמכים המתאימים על ידי עמותות אלה תיעשה בהתאם להליך שתואר לעיל בדבר בקשות חדשות או בקשות לחידוש.

4. מועד התחילה

מעתה ואילך, רשות המיסים תפעל על פי ההליך המתואר לעיל בסעיף 3 באשר לבקשות לחידוש או לבקשות חדשות. בשים לב לבקשות הקיימות הממתינות להכרעה בעניינן, רשות המיסים תבחן אילו מבין העמותות הממתינות עונות על פני הדברים לקריטריון של מוסד תורני וזאת באמצעות מסד הנתונים הקיים.

לאחר מכן, תודיע לעמותות אלה כי עליהן להגיש את המסמכים המתאימים בהתאם לתנאים שפורטו לעיל.

באשר לעמותות המחזיקות באישור זכאות, תינתן תקופת היערכות שאורכה ייקבע עד ליום 7.6.26. זאת על מנת לאפשר לעמותות להגיש את המסמכים הדרושים, בהתאם לתנאים שפורטו לעיל. ממועד זה, תישלל זכאותם של מוסדות אלה אלא אם יועברו המסמכים הדרושים ורשות המיסים תאשר את המשך הזכאות בהתאם להם.

5. מניעת ערוצי מימון עוקפים

באשר לניסיונות להתגבר על פסקי הדין הנוגעים למתן הטבות למשתמטים מגיוס, הובהר בהחלטתו של בית המשפט הנכבד מיום 26.4.26 בבג"ץ 5819/24 כי "יצירת ערוצי מימון עוקפים עומדת בניגוד להוראות פסק הדין, וחותרת באופן ישיר תחת חובתה של הממשלה לפעול לאכיפת הוראות חוק שירות בטחון".

לשם מניעת האפשרות ליצירת מסלולי מימון עקיפים בעניין זה, יוקם בהקדם צוות בראשות המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-חוקתי), בו ישתתפו נציגי רשות המיסים, נציגי אגף תקציבים במשרד האוצר, רשות התאגידים ומשרד המשפטים.

מטרת הצוות היא לעגן בנוהל את ההנחיות השונות הדרושות למניעת מעקפים, וזאת בדומה לנהלים שנקבעו בעניין הטבות ממשלתיות אחרות שנשללו מחבי גיוס שלא הסדירו מעמדם מול רשויות הצבא.

בתוך כך, יתייחס נוהל זה גם להליכי הפיקוח והביקורת אשר על רשות המיסים לבצע באופן שוטף, לשם מניעת מעקפים, לרבות באמצעות הצלבת נתוני ההצהרות שיימסרו עם נתוני הרשימות שהועברו ממשרד החינוך ומרשות התאגידיים.

בברכה,

עו"ד דניאל פליקר
עוזרת ליועצת המשפטית לממשלה